

Model Cenedlaethol ar gyfer Gweithio'n Rhanbarthol
Rhwydwaith Cyfarwyddwyr AD – Model ar gyfer “Cyngor a Chefnogaeth AD
arbenigol”

Mae'r **Model Cenedlaethol ar gyfer gwella ysgolion yn rhanbarthol** yn cyfeirio at bob Consortiwm yn sicrhau bod ganddynt ddigon o arbenigedd yn y canol i reoli rhai swyddogaethau traws-gonsortiw m gan gynnwys:

“Rhoi cyngor ar AD arbenigol i gefnogi penaethiaid a chyrrff
llywodraethwyr wrth ymdrin â materion rheoli perfformiad a medrusrwydd.”

Rhywle arall yn yr un ddogfen, rhoddir ychydig rhagor o fanylion o ran y swyddogaethau AD sydd eu hangen, h.y. rheoli perfformiad, gweithdrefnau medrusrwydd a rheoli absenoldeb salwch.

O safbwynt cyd-destun, cyfeiria'r ddogfen at (a) sicrhau nad yw'r Consortiwm a'r awdurdodau lleol yn dyblygu gwaith ei gilydd, (b) y gofyn am eglurder ynghylch swyddogaethau a (c) dealltwriaeth gytûn o'r disgwyliadau o'r holl randdeiliaid allweddol.

Rhoddwyd ystyriaeth i greu timau AD canolog yn y Consortia i ddarparu “cyngor a chefnogaeth AD arbenigol i gefnogi penaethiaid a chyrrff llywodraethwyr wrth ymdrin â materion rheoli perfformiad a medrusrwydd”.

Ni ystyrir bod y cyfryw fodel gweithredu yn addas i'r diben.

Serch hynny, ystyrir bod model AD arall ar gael sy'n llawer mwy tebygol o lwyddo. Mae holl Benaethiaid AD yr awdurdodau lleol yn cefnogi'r model hwn, fel y'i disgrifir.

Mae'r Rhwydwaith Datblygu Adnoddau Dynol yn cydnabod y gofyn i roi sylw effeithiol i danberfformiad ymysg athrawon.

Mae'r model gweithredu AD arall hwn yn ceisio cyflawni'r nod hwn drwy daro cydbwysedd priodol rhwng camau gweithredu ataliol ac ymatebol, gan gydnabod drwy'r adeg mai penaethiaid a chyrrff llywodraethwyr yw'r prif chwaraewyr yn y broses ac mai'r unig ffordd iddynt lwyddo yw drwy gael cefnogaeth effeithiol gan weithwyr gwella ysgolion ac arbenigwyr AD.

Ar hyn o bryd, mae'r Model Cenedlaethol yn canolbwyntio'n bennaf ar danberfformiad ymysg athrawon yn hytrach na mewn arweinyddiaeth. Mae'r model gweithredu AD hwn yn adlewyrchu'r gofyn hwn.

Cynigir i bob Consortiwm sefydlu trefniant AD cydweithredol i ddarparu cyngor a chefnogaeth AD arbenigol i benaethiaid a chyrrff llywodraethwyr fel y gallant roi sylw i faterion yn ymwneud â'r gweithlu gwella ysgolion mewn ffordd sy'n datblygu ar gryfderau AD presennol pob awdurdod lleol. Bydd hyn yn arwain at weld y tîm AD ym mhob ALI yn darparu cyngor AD, llunio polisiâu cyflogaeth a chefnogi gwaith rheoli achos ar gyfer dibenion gwella ysgol, a hynny mewn ffordd lawer mwy unedig ar draws pob rhanbarth.

Model Cenedlaethol ar gyfer Gweithio'n Rhanbarthol

Rhwydwaith Cyfarwyddwyr AD – Model ar gyfer “Cyngor a Chefnogaeth AD arbenigol”

Bydd gan Bennaeth AD corfforaethol gyfrifoldeb strategol trosfwaol am gydlynu gwaith AD rhanbarthol i gefnogi gwaith gwella ysgolion y Consortiwm, ond ni fydd yn atebol am y modd y cyflenwir gwasanaeth AD pob awdurdod lleol. Yn yr un modd, bydd gan Swyddog AD Addysg Arweiniol y Consortiwm gyfrifoldeb am gydlynu, ond ni fydd yn atebol am ddarparu gwasanaeth AD.

Mae'r model gweithredu AD hwn yn gweddu'n arbennig i anghenion y Consortia hynny sydd ag ardal ddaearyddol fawr ac/neu alw sylweddol am i'r gwasanaeth AD gael ei ddarparu'n ddwyieithog.

Hefyd, mae'n mynd tu hwnt i'r gofynion o ran cyngor a chefnogaeth AD arbenigol fel y nodar Model Cenedlaethol.

Tybir nad yw'r model hwn yn gofyn am drosglwyddo cyllid a bod cyllido cyngor a chefnogaeth AD arbenigol i ysgolion yn parhau i fod yn fater rhwng pob awdurdod lleol a'i ysgolion.

Yn olaf, credir bod y model gweithredu AD a gynigir wedi'i ddiogelu at y dyfodol i ryw raddau oherwydd bydd yn weddol rhwydd i'w addasu os bydd unrhyw newid ffiniau yn digwydd rhwng Consortia yn nes 'mlaen.

Mae'r nodweddion canlynol yn elfennau allweddol o'r model gweithredu AD a ffefrir i bob Consortiwm:

1. Bydd Pennaeth AD corfforaethol yn arwain gwaith AD rhanbarthol y Consortiwm oherwydd bydd hyn yn rhoi cyfraniad AD strategol ychwanegol yn ogystal â dangos bod gwella ysgolion yn gyfrifoldeb corfforaethol.
2. Adnabyddir Swyddog AD Addysg arweiniol o fewn y timau AD presennol ym mhob Consortiwm, a fydd yn adrodd dan drefn matrices i Reolwr Gyfarwyddwr y Consortiwm a Phennaeth AD arweiniol y Consortiwm, gyda'r nod o:
 - a. gefnogi'r swyddogion AD Addysg ym mhob awdurdod lleol a Phennaeth AD arweiniol y Consortiwm i weithio'n effeithiol ar draws y rhanbarth efo'r Rheolwr Gyfarwyddwr, cymdeithasau addysgu/undebau llafur eraill a swyddogion allweddol eraill yn y Consortiwm.
 - b. sefydlu perthynas waith effeithiol rhwng tîm(au) gwella ysgol y Consortiwm a'r tîm(au) Cefnogi Llywodraethwyr mewn perthynas â materion yn ymwneud â'r gweithlu.
 - c. helpu i ddatblygu rhaglenni gwaith AD sy'n ymwneud â'r Consortiwm a monitro adroddiadau a chydlynu unrhyw waith AD angenrheidiol ar draws y rhanbarth.
 - ch. helpu i ddatblygu DPP AD ac unrhyw weithgareddau hyfforddiant eraill ar draws y rhanbarth.
3. Bydd y Swyddogion AD Addysg arweiniol dynodedig o bob un o'r pedwar Consortia yn cydweithio â swyddogion Llywodraeth Cymru a chymdeithasau addysgu ar sail Cymru gyfan mewn perthynas â materion gweithlu allweddol, gan arwain at ddatblygu

Model Cenedlaethol ar gyfer Gweithio'n Rhanbarthol

Rhwydwaith Cyfarwyddwyr AD – Model ar gyfer “Cyngor a Chefnogaeth AD arbenigol”

-
- polisiâu gweithlu a strategaethau mewn ffordd fwy strwythuredig ar lefel Llywodraeth Cymru, y Consortiwm a'r awdurdod lleol.
4. Bydd swyddog AD Addysg arweiniol ym mhob awdurdod lleol yn gyfrifol am weithio gyda chydweithwyr AD Addysg cyfatebol yn nhimau AD ALL y naill a'r llall i ddarparu'r model gweithredu unedig hwn i ddarparu AD.
 5. Adnabyddir yr holl unigolion perthnasol o dîm AD pob ALL ac, o fis Ebrill 2014, byddant yn adnodd AD unedig a fydd yn cefnogi gwaith gwella ysgolion ar draws ardal y Consortiwm. Byddant, o bryd i'w gilydd, yn cyfarfod â Rheolwr Gyfarwyddwr y Consortiwm i drafod materion gweithlu, ar y cyd â Swyddog AD Addysg arweiniol y Consortiwm a Phennaeth AD arweiniol y Consortiwm.
 6. Gyda'r adnodd AD unedig hwn, caiff ysgolion gyfle i gael cefnogaeth gan grŵp mwy a tra chymwys o arbenigwyr AD addysg, yn ogystal â Phenaethiaid AD corfforaethol ac arbenigwyr AD perthnasol eraill; drwy rannu gwybodaeth ac arbenigedd fel hyn, bydd cyfleoedd i ddatblygu Swyddogion AD mewn rhai meysydd AD arbenigol mewn ysgolion megis delio gyda thanberfformiad athrawon.
 7. Dadansoddir sgiliau yn ystod 2014 i adnabod galluedd AD a meysydd blaenoriaeth i'w datblygu o fewn y tîm AD rhanbarthol; bydd rhagor o gyfleoedd DPP ar gael, fel y bydd angen, gan arwain at gyflwyno ffyrdd gwell a mwy unedig o weithio, yn arbennig o safbwynt cyngor a chefnogaeth AD ar reoli perfformiad athrawon, medrusrwydd ac absenoldeb salwch.
 8. Bydd cyfle i rannu adnoddau dysgu, er enghraifft bydd Academi Llywodraeth Leol Cymru yn darparu nifer o fodiwlau e-ddysgu i'w defnyddio mewn perthynas â hyfforddi swyddogion AD a Llywodraethwyr.
 9. Bydd y gefnogaeth AD a ddarperir yn adweithiol ar brydiau, ond bydd y model hwn yn rhoi modd i roi pwyslais priodol ar ymyraethau AD cynnar.
 10. Blaenoriaeth gynnar fydd uno (a) polisiâu cyflogaeth allweddol ysgolion, ble'n ymarferol, ac (b) arferion gweithredu AD ar draws y rhanbarth mewn ffordd sy'n cydnabod bod sgiliau rheoli pobl yn dda yn cyfrannu at waith gwella ysgol.
 11. Caiff polisiâu cyflogaeth unedig ysgolion eu llunio ar y cyd efo penaethiaid, llywodraethwyr, arbenigwyr gwella ysgolion a chynrychiolwyr undebau llafur; cânt eu profi – yn enwedig – yn erbyn y cyfraniad a wnânt at wella perfformiad gweithlu ysgolion.
 12. Diogelir gwybodaeth leol am ysgolion unigol a pherthynas waith efo penaethiaid ac undebau llafur.
 13. Yr awdurdodau lleol a fydd yn gyfrifol o hyd am reoli data am weithwyr a'r gweithlu, felly ni thorrir deddfwriaeth diogelu data.
 14. Rhoddir ystyriaeth i wefan pob awdurdod lleol a ddefnyddir i roi mynediad rhwyddach at bolisiâu cyflogaeth craidd pob ysgol i benaethiaid, athrawon, staff cefnogol, llywodraethwyr, staff AD ac undebau llafur.
 15. Rhoddir sylw i gyfnodau gwaith prysur o safbwynt gwaith achos, ynghyd ag unrhyw fylchau byrdymor mewn sgiliau AD, fesul hwb unigol yn bennaf, ond bydd opsiynau ehangach ar draws y rhanbarth hefyd ar gael drwy fabwysiadu'r model hwn.
 16. Caiff canlyniad gweithgareddau monitro ysgolion y Consortiwm ei rannu a'i drafod yn rheolaidd efo timau AD ar lefel leol a rhanbarthol fel y gellir adnabod athrawon ac ysgolion unigol ble mae angen ymyrraeth gynnar, a gweithredu'n fuan.

Model Cenedlaethol ar gyfer Gweithio'n Rhanbarthol

Rhwydwaith Cyfarwyddwyr AD – Model ar gyfer “Cyngor a Chefnogaeth AD arbenigol”

17. Bydd cynllun ymyrraeth gwella pob ysgol, a baratoir gan y Consortiwm, yn nodi manylion gweithredu gan staff, a fydd yn ofynnol fel rhan o ymyrraeth gwella pob ysgol; bydd gweithwyr proffesiynol a staff AD yn cydweithio ar y camau gweithredu hyn ac yn cytuno arnynt.
18. Trafodir adroddiadau monitro rheolaidd ar waith gwella ysgol sy'n ymwneud ag AD efo Rheolwr Gyfarwyddwr y Consortiwm gan Bennaeth AD arweiniol y Consortiwm a Swyddogion AD Addysg arweiniol eraill, fel y bo'n briodol.

Cydnabyddir bod y model gweithredu AD hwn o ddarparu cyngor a chefnogaeth AD arbenigol ar y cyd yn golygu newid sylweddol mewn diwylliant, a bydd gofyn i'r holl chwaraewyr allweddol fod yn rhagweithiol ac yn gefnogol.

Serch hynny, mae eisoes tystiolaeth i ddangos bod Penaethiaid AD corfforaethol ac uwch Swyddogion AD Addysg wedi croesawu'r her o gydweithio, gyda chanlyniad llawer gwell o gymharu â phetaent wedi gweithio ar eu pen eu hunain.

Gweithredir nodweddion y model gweithredu AD a ffefrir, fel y disgrifir, yn raddol yn ystod 2014/2015.

Bydd angen diwygio CLGau cyfredol awdurdodau lleol i gynnwys y model gweithredu AD newydd arfaethedig, a fydd yn sefydlu arferion gweithio newydd ar draws y rhanbarth.

Bydd angen i'r Consortia a'r darparwyr gwasanaeth AD a gontractir yn allanol, roi sylw ar wahân i'r safbwynt o ran ysgolion nad ydynt yn prynu cyngor a chefnogaeth AD gan awdurdodau lleol ar hyn o bryd.

Achosion Busnes y Consortia

Bwriedir i'r achos busnes ar gyfer pob Consortia gynnwys darpariaeth debyg i “Mabwysiedir y model gweithredu AD a ffefrir, fel y disgrifir yn atodiad xx y Model Cenedlaethol, a'i weithredu gan y Consortiwm, gyda'r bwriad i'r model fod yn llwyr weithredol erbyn mis Ebrill 2015”.

Graham Jones

Cadeirydd – Rhwydwaith Datblygu Adnoddau Dynol a Swyddog Arweiniol Datblygu Adnoddau Dynol ar gyfer Addysg

10 Mawrth 2014